

Patrycja Lysek

e-mail: 193431@student.ue.wroc.pl

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Holandia i Polska: porównanie rozwoju gospodarczego i kierunków modernizacji

[DOI: 10.15611/2025.60.3.05](https://doi.org/10.15611/2025.60.3.05)

JEL Classification: O11

© 2025 Patrycja Lysek

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

Cytuj jako: Lysek, P. (2025). Holandia i Polska: porównanie rozwoju gospodarczego i kierunków modernizacji. W: M. Stawicka (red.), *Ekonomia* (s. 62-73). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Streszczenie: Celem pracy jest identyfikacja i ocena czynników wpływających na zróżnicowany poziom rozwoju gospodarczego Polski i Holandii oraz wskazanie możliwych obszarów, w których Polska mogłaby czerpać z doświadczeń holenderskiego modelu rozwoju. Analiza uwzględnia dane historyczne, społeczne, gospodarcze i polityczne. Wykazała, że Holandia osiągnęła swój wysoki poziom rozwoju dzięki m.in. kolonialnej przeszłości, otwartości na handel zagraniczny oraz odkryciu i eksploatacji złóż gazu ziemnego. Polska natomiast, mimo późniejszego startu spowodowanego okresem komunizmu, dynamicznie nadrabia dystans, korzystając z integracji z UE, inwestycji zagranicznych oraz rozwoju infrastruktury. Wnioski wynikające z analizy wskazują, że Polska może czerpać z doświadczeń Holandii, zwłaszcza w zakresie zrównoważonego rozwoju i innowacyjności. Pokazują również problemy, z jakimi będzie się zmagać gospodarka Holandii.

Słowa kluczowe: surowce naturalne, położenie geograficzne, infrastruktura cyfrowa, zrównoważony rozwój, innowacyjność

1. Wstęp

Holandia oraz Polska to kraje należące do Unii Europejskiej. Dzięki temu państwa te mają ułatwioną współpracę gospodarczą ze sobą. Mimo podobnych możliwości, jakie daje im UE, kraje rozwijają się w innym tempie. Holandia od wielu dekad należy do czołówki gospodarek światowych pod względem innowacyjności i jakości życia, podczas gdy Polska, choć szybko nadrabia dystans, wciąż zмага się z wyzwaniami wynikającymi z transformacji ustrojowej.

Celem niniejszego rozdziału jest identyfikacja i ocena czynników wpływających na zróżnicowany poziom rozwoju gospodarczego Polski i Holandii oraz wskazanie możliwych obszarów, w których Polska mogłaby czerpać z doświadczeń holenderskiego modelu rozwoju. Aby osiągnąć zamierzony cel, postawiono następujące pytania badawcze:

- Jakie czynniki historyczne, instytucjonalne i gospodarcze ukształtowały dzisiejszy poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Holandii i Polski?
- Jakie są współczesne mocne i słabe strony polskiej gospodarki na tle holenderskiej?
- Jakie rozwiązania stosowane w Holandii w zakresie innowacyjności, transformacji energetycznej i polityki gospodarczej mogą zostać zaadaptowane w warunkach polskich?

Praca ma charakter porównawczy. Obejmuje analizę danych makroekonomicznych, wskaźników rozwoju (takich jak PKB *per capita*, GII, struktura zatrudnienia) oraz wybranych aspektów polityki publicznej. Efektem pracy jest zestawienie rekomendacji odnoszących się do potencjalnych kierunków rozwoju Polski z uwzględnieniem doświadczenia Holendrów.

2. Gospodarka Holandii

Holandia to państwo położone w Europie Zachodniej nad Morzem Północnym. Kraj liczy obecnie około 17,987 mln mieszkańców, przy czym jego powierzchnia to zaledwie 41 526 km². Ponad połowę obszaru (niemal 23 tys. km²) zajmują grunty rolne. Mimo dużego obszaru uprawnego rolnictwo stanowi jedynie 1,6% PKB. Dominującym sektorem gospodarki są usługi odpowiadające aż za 69,8% PKB (MRiT, 2022).

2.1. Rozwój gospodarczy Niderlandów w ujęciu historycznym: od kolonializmu do transformacji energetycznej

Od momentu uzyskania niepodległości od Hiszpani w 1648 roku kupcy holenderscy zakładali swoje ośrodki handlowe na całym świecie. W 1795 roku, w wyniku rewolucji francuskiej, państwo zostało przekształcone w Republikę Batawską. Do roku 1814 obszar był zależny od Francji. Przez kolejne lata kraj, wraz z Belgią i Luksemburgiem, tworzył Królestwo Niderlandów. Dopiero w 1839 roku powstało obecnie nam znane państwo – Holandia. Od tego czasu aż do II wojny światowej kraj był jedną z największych potęg kolonialnych. Dzięki temu zwiększył on swój kapitał gospodarczy poprzez dostęp do wielu surowców naturalnych. Poskutkowało to dynamicznym rozwojem gospodarczym (Reach, 1993). Obecnie Holandia składa się z czterech części: Niderlandy (w Europie Zachodniej), Aruba, Curacao i St. Maarten (Karaiby) oraz trzech gmin zamorskich (Bonaire, Saba i St. Eustatius) (MRiT, 2022).

Przełomowym momentem dla gospodarki było odkrycie złóż gazu ziemnego w Groningen w 1959 roku. Od tego momentu kraj stał się kluczowym eksporterem tego surowca. Eksploatacja gazu przyniosła 416,8 mld euro do budżetu Holandii, co umożliwiło jej dynamiczny rozwój. Część przychodów przeznaczono na badania naukowe i innowacje, zwłaszcza w dziedzinie energetyki, technologii i zarządzania zasobami (Anadolu Agency, 2019). Mimo ogromnych korzyści, jakie przyniosło to odkrycie, pojawiły się także negatywne skutki, takie jak osłabienie przemysłu produkcyjnego – zjawisko znane w ekonomii jako „choroba holenderska” (Smartstart, 2023). Przez nadmierną eksploatację surowca wystąpiły osunięcia gruntu i trzęsienia ziemi, które naturalnie nie występują w tym obszarze. Ze względu na to w październiku 2023 roku zakończono wydobywanie gazu ziemnego. Obecnie trwa proces rekultywacji regionu, wypłaty odszkodowań mieszkańcom oraz planowanie transformacji energetycznej (Reuters, 2023).

Przedstawione dane (tab. 1) pozwalają śledzić nie tylko ewolucję struktury gospodarki Holandii, ale także skuteczność jej polityki gospodarczej w warunkach m.in. integracji europejskiej oraz globalizacji.

Tabela 1. wybrane wskaźniki makroekonomiczne dla Holandii (1985-2023)

Rok	PKB nominalny (mld USD)	PKB <i>per capita</i> (USD)	Inflacja (%)	Bezrobocie (%)	Dług publiczny (% PKB)
1985	168,5	11 000	2,3	7,5	58,0
1990	290,0	19 000	2,7	6,0	60,0
1995	395,0	25 000	2,0	6,5	65,0
2000	435,0	27 000	2,5	3,5	55,0
2005	620,0	38 000	1,5	4,5	52,0
2010	840,0	50 000	1,3	4,5	60,0
2015	770,0	45 000	0,2	6,5	65,0
2020	900,0	52 000	1,3	3,8	54,0
2023	1 154,4	64 829	4,1	3,6	45,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych (World Economic Outlook Database, 2025).

Holandia przez cały analizowany okres prezentuje cechy stabilnej i dojrzałej gospodarki rynkowej. Wysoki poziom PKB *per capita*, niska inflacja oraz bardzo niskie bezrobocie świadczą m.in. o silnych fundamentach makroekonomicznych, efektywnej polityce monetarnej i fiskalnej. Niderlandy są przykładem kraju o wysokim poziomie integracji rynkowej oraz skutecznej polityce państwa.

2.2. Kluczowe atuty gospodarki holenderskiej: innowacyjność, infrastruktura i ekspansja globalna

Holandia od wielu lat zajmuje wysokie miejsca w rankingach PKB oraz PKB *per capita*. Jedną z najważniejszych cech gospodarki, przyczyniającą się do takich wyników,

jest otwartość. Umożliwia ona współpracę z przedsiębiorcami z innych krajów. Inwestując w zagraniczne firmy, kraj ma możliwość zwiększenia skali produkcji, ale też korzystania z dostępnych w innych państwach czynników produkcji, w tym surowców naturalnych. Istotnymi czynnikami przyciągającymi inwestorów są:

- położenie nad Morzem Północnym oraz w sąsiedztwie takich państw, jak Niemcy i Francja,
- infrastruktura (m.in. obecność największego portu w Europie – Portu Rotterdam)
- sprzyjające przepisy fiskalne, takie jak zwolnienie z podatku od udziałów (*Participation Exemption*).

Rezultatem współpracy zagranicznej są wysokie wartości importu i eksportu, często brane pod uwagę podczas mierzenia poziomu rozwoju gospodarczego.

Holandia stawia na rozwój w sektorach innowacyjności i nowoczesnych technologii. Mimo że kraj ten poświęca tylko 2,23% PKB na inwestycje w badania i rozwój (Rathenau Instituut, 2024), to w 2024 roku zajął 8. miejsce na świecie w rankingu Global Innovation Index (Dutta i in., 2024). Państwo posiada silnie rozbudowaną infrastrukturę cyfrową i 14 uniwersytetów badawczych. (Worldostats, 2025). Dodatkowo rząd oferuje „zachęty” do badań i rozwoju dla innowacyjnych firm:

WBSO pozwalające firmom obniżyć koszty wynagrodzeń dla badań i rozwoju oraz inne koszty i wydatki na badania i rozwój, takie jak prototypy lub sprzęt badawczy.

- Innovation Box zapewniający stawkę podatkową 9% dla dochodów związanych z patentami i towarzyszącym im rozwojem.
- Innovation Credit zapewniający pomoc firmom w fazie rozwoju nowych produktów lub usług.
- Kapitał SEED dostępny za pośrednictwem pożyczek lub funduszy *venture capital*¹ (Dutta i in., 2024).

Sektor usług stanowi fundament holenderskiej gospodarki, zatrudniając około 84% populacji aktywnej zawodowo. Najbardziej rozwinięte branże to usługi finansowe, logistyka, turystyka oraz nowoczesne technologie. Kluczową rolę odgrywa wysoki stopień cyfryzacji: aż 96% obywateli korzysta z usług bankowych, a ponad 90% transakcji odbywa się bezgotówkowo (de Vette i Dirks, 2024). Wysoki rozwój logistyki wynika nie tylko z korzystnego położenia geograficznego, ale również z automatyzacji wielu procesów. Holandia jest liderem w logistyce *e-commerce* z efektywnymi systemami dystrybucji umożliwiającymi szybkie dostarczanie towarów w obrębie Europy. Kraj stawia na transport niskoemisyjny i rozwój infrastruktury związanej z elektromobilnością. To czyni Holandię jednym z liderów w zielonej lo-

¹ *Venture capital* – forma inwestowania, w której fundusze są inwestowane w firmy znajdujące się we wczesnej fazie rozwoju, często start-upy, z dużym potencjałem wzrostu.

gistyce² (Waredock, 2025). Istotną rolę odgrywa również turystyka, która wspiera wzrost społeczno-gospodarczy. Najchętniej odwiedzanym miastem jest Amsterdam, który słynie nie tylko z pięknych widoków i licznych rowerów, ale również z mostów, kanałów oraz najstarszej giełdy papierów wartościowych na świecie (Ignatiev i Tsyrf, 2022). Ważne turystycznie są także wyspy położone na Karaibach. Charakteryzują się one wspaniałymi widokami i plażami. Dodatkowo podróżujący z krajów UE nie potrzebują wizy, aby się tam dostać (Milian, 2021).

Na wzrost i rozwój gospodarek wpływają także sukcesy międzynarodowe. Przykładem takich osiągnięć mogą być firmy, które zyskały ogromną popularność i znane są niemal na całym świecie. Jedną z nich jest Heineken słynący z produkcji piwa. Został założony w 1864 roku w Amsterdamie i od tego momentu był wielokrotnie nagradzany przez różne instytucje (Heineken, b.d.). Innym przykładem jest marka Philips, która powstała w 1891 roku w Eindhoven. Obecnie jest to jeden z większych producentów elektroniki na świecie. Jej głównym celem jest poprawianie jakości życia ludzi na świecie (Philips, b.d.). To dwie z największych firm, których sukces pomógł we wzroście gospodarczym kraju. Mówiąc o handlu i firmach, nie można pominąć faktu, że Niderlandy są jednym z największych eksporterów na świecie. Kraj eksportuje przede wszystkim maszyny, chemikalia i produkty rolne, w tym słynne tulipany (Worldstats, 2025).

2.3. Strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Holandii w XXI wieku

W obecnych czasach głównym celem państw UE są działania zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Identycznie jest w przypadku Niderlandów.

Kraj zakłada osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. W ramach porozumienia Dutch Climate Agreement Holandia zobowiązała się do redukcji emisji CO₂ o co najmniej 55% do 2030 roku w stosunku do poziomu z 1990 roku. Osiąganiu tego celu służy dynamiczny rozwój odnawialnych źródeł energii. Transformacja energetyczna obejmuje stopniowe wycofywanie się z paliw kopalnianych i przecho-dzenie na czyste technologie. Do 2030 roku planowane jest zamknięcie wszystkich elektrowni węglowych oraz wprowadzenie regulacji nakazujących sprzedaż wyłącznie samochodów elektrycznych od tego samego roku (Klimaatkoord, 2019). Obecnie rząd, w celu zachęty do pomocy w poprawie stanu środowiska, oferuje m.in. dofinansowania do pojazdów elektrycznych – Subsidie Elektrische Personen-auto's (SEPP) – w wysokości ok. 2950 euro dla nowych samochodów oraz około 2000 euro dla używanych (RVO, 2024). Zachęca również gospodarstwa domowe poprzez dofinansowania np. na instalacje fotowoltaiczne i pompy ciepła – program ISDE, kwota dotacji zależy od rodzaju i ilości instalowanych urządzeń (RVO, 2024).

² Zielona logistyka to sposób prowadzenia działalności logistycznej, który minimalizuje negatywny wpływ na środowisko.

Państwo realizuje również cele Agendy 2030. Osiąga duże postępy w realizacji jednego z najważniejszych aspektów dla gospodarki – celu 8, który zakłada zrównoważony wzrost gospodarczy i godną pracę dla każdego. Poziom zatrudnienia w Holandii należy do najwyższych w Unii. Świadczy to o stabilnym rynku pracy i wysokiej aktywności zawodowej społeczeństwa. Kraj stawia na rozwój nowoczesnych technologii, innowacji i cyfryzacji. Holandia rozwija się w kierunku gospodarki opartej na wiedzy i nowych technologiach, co sprzyja tworzeniu nowych miejsc pracy w sektorach przyszłości. Pomimo postępów realizacja celu nadal napotyka bariery. Wynika to m.in. z wielokulturowości państwa i problemów z tym związanych (High-level political forum, b.d.).

3. Gospodarka Polski – przemiany, potencjał i kierunki rozwoju

Polska to kraj położony w Europie Środkowej nad Morzem Bałtyckim. Państwo ma powierzchnię 322 575 km² i liczy 37,454 mln mieszkańców (Główny Urząd Statystyczny, b.d.). Podobnie jak Holandia zalicza się do krajów wysoko rozwiniętych. Kraj zajmuje 21. miejsce na świecie w rankingu wskaźnika PKB (Tradingeconomics, b.d.). Dominującym sektorem w tym wskaźniku są usługi, które stanowią 57,6% jego wartości (Kolasa, 2021).

3.1. Historyczne uwarunkowania rozwoju gospodarczego

Polska została oficjalnie państwem w 966 roku. Od tego czasu do momentu podziału na dzielnice w 1138 roku kraj był potęgą. Na przestrzeni kolejnych kilkuset lat kraj stoczył wiele wojen, tym samym jego obszar się zmieniał. W tym czasie, dzięki portowi w Gdańsku, gospodarka rozkwitała. Polska utraciła swoją niezależność w 1772 roku poprzez I rozbiór. W niektórych zaborach występowała industrializacja i modernizacja. Wpłynęło to na ludność tych obszarów i ich rozwój po zakończeniu rozbiorów. Po kilkunastu latach w kraju została uchwalona konstytucja. Jednak nadal nie zapewniło to suwerenności. Kraj w 1918 roku odzyskał niepodległość i mógł się rozwijać. Od wielu lat Polska utrzymuje stabilną pozycję polityczną i dynamicznie się rozwija (Blisko Polski, b.d.).

Przełomowym wydarzeniem dla gospodarki była transformacja gospodarcza w 1989 roku. Jej podstawowym celem było zahamowanie wzrostu inflacji, w miarę możliwości jej obniżenie i zredukowanie deficytu budżetowego. Dążono też do stworzenia sprawnie funkcjonującego systemu rynkowego (Gola, b.d.). Równie istotną rolę w rozwoju odegrało dołączenie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku. Wydarzenie to otworzyło gospodarkę na zagraniczne rynki. Jako członek UE kraj może liczyć na dofinansowania umożliwiające rozwój, wzrost gospodarczy i poprawę jakości życia mieszkańców (Unia Europejska, b.d.).

W tab. 2 zaprezentowano wybrane wskaźniki makroekonomiczne dla Polski na przestrzeni ostatnich lat. Potwierdzają one kluczową wagę wymienionych wydarzeń.

Tabela 2. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne dla Polski (1985-2023)

Rok	PKB nominalny (mld USD)	PKB <i>per capita</i> (USD)	Inflacja (%)	Bezrobocie (%)	Dług publiczny (% PKB)
1985	70,9	1 899	15,1	brak danych	brak danych
1990	62,2	1 629	585,8	6,3	brak danych
1995	139,4	3 612	27,9	13,3	48,7
2000	171,6	4 485	10,1	16,1	36,4
2005	306,3	8 023	2,2	18,1	46,6
2010	479,8	12 619	2,6	10,0	53,5
2015	477,5	12 563	-0,9	7,7	51,3
2020	595,9	15 600	3,4	6,2	57,4
2023	809,2	17 391	4,1	5,2	49,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych (World Economic Outlook Database, 2025).

Początek analizowanego okresu cechuje się wysoką inflacją, niskim poziomem dochodu narodowego i zakłóceniami strukturalnymi wynikającymi z reform okresu przejściowego. Znacząca poprawa jest widoczna po roku 1990, kiedy inflacja wynosiła 585,5%. Duży progres można również zauważyć po 2005 roku, kiedy Polska była już częścią Unii. Dane makroekonomiczne ukazują imponującą skalę transformacji gospodarczej kraju. Przejście od głębokiego kryzysu inflacyjnego i niskiego dochodu narodowego do stabilnej, rosnącej gospodarki potwierdza efektywność reform strukturalnych oraz integracji z UE.

3.2. Atuty i ograniczenia współczesnej gospodarki

Polska, mimo wysokiej pozycji w rankingach PKB, nie znajduje się w czołówce, kiedy mowa o wskaźniku PKB *per capita* (Tradegeconomics, b.d.). Kraj stale się rozwija i dąży do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej. Pomocne w tym procesie są różne czynniki sprzyjające dynamicznemu rozwojowi.

Jedną z ważniejszych zalet jest położenie Polski w Środkowej Europie, przy basenie Morza Bałtyckiego. Sprzyja to rozwojowi logistyki i transportu. Kraj stanowi łącznik między Europą Zachodnią a Wschodnią oraz między Północą i Południem. Nie tylko sprzyja to rozwojowi handlu regionalnego, lecz również ułatwia integrację z globalnymi łańcuchami dostaw. Dostęp do morza i porty morskie, m.in. w Gdańsku (największy terminal przeładunkowy w pobliżu Bałtyku), zachęcają kraje, które nie mają dostępu do drogi morskiej, do współpracy. Położenie Polski skłania zagranicznych inwestorów do budowy infrastruktury ułatwiającej transport i przeładunek towarów. Przykładem tego są inwestycje w parki logistyczne i terminale intermodalne przy głównych autostradach i węzłach kolejowych. Międzynarodowe firmy logistyczne oraz operatorzy *e-commerce*, tacy jak Amazon, DHL czy DPD, coraz częściej wybierają nasz kraj jako bazę operacyjną dla swojej działalności w Europie (Polska Agencja Inwestycji i Handlu, b.d.).

Stabilność polityczna i gospodarcza stanowi atrakcyjny aspekt dla inwestorów zagranicznych. Umożliwia ona długoterminowe planowanie inwestycji. Przedsiębiorstwa, które najchętniej inwestują w Polsce, to firmy z USA, Niemiec, Korei Południowej oraz Chin. Głównym obszarem ich zainteresowań jest sektor przemysłowy, w tym branża motoryzacyjna, chemiczna oraz sektory zaawansowanych technologii. Konflikt zbrojny trwający w kraju graniczącym z Polską nie wpłynął długoterminowo na chęci zagranicy do inwestowania w naszym kraju (Business Insider Polska, b.d.).

Kolejną zaletą gospodarki jest jej zróżnicowana struktura. Kraj nie jest uzależniony od jednego sektora produkcji. Tym samym jego wzrost opiera się na wielu filarach, jak przemysł, usługi, rolnictwo oraz nowoczesne technologie. Struktura ta ogranicza ryzyko i zachęca inwestorów do inwestowania kapitału w Polsce w różnych obszarach – od przemysłu ciężkiego po usługi cyfrowe czy logistykę. Zróżnicowana struktura jest istotna ze względu na zmienność potrzeb konsumentów, ale też mniejsze uzależnienie kraju od importu gotowych produktów. Wspiera ona również rozwój rynku wewnętrznego i wzmacnia pozycję państwa w globalnych łańcuchach dostaw (Polska Agencja Inwestycji i Handlu, b.d.).

Polska wyróżnia się w sektorze IT. Kraj jest bardzo rozwinięty jeśli chodzi o innowacyjne systemy komputerowe, w tym aplikacje mobilne. Przykładami rewolucyjnych rozwiązań są:

- BLIK – metoda płatności umożliwiająca bezpieczne i natychmiastowe transakcje; dostępna dla użytkowników każdego banku w Polsce; korzystanie z tej metody w 2024 roku wsparło wygenerowanie około 1,2% PKB w Polsce,
- BOOKSY – aplikacja umożliwiająca rezerwację *online* wizyt, m.in. usług z branży beauty oraz zarządzania biznesem; obecnie działa również w takich krajach, jak USA, Francja i Hiszpania,
- mObywatel – aplikacja, w której znajdują się cyfrowe dokumenty, takie jak dowód osobisty czy prawo jazdy, umożliwia również szybkie załatwianie wybranych spraw urzędowych; jest to najpopularniejsza aplikacja rządowa na terenie Europy,
- Allegro – najpopularniejsza strona zakupowa w Polsce; obecnie działa jeszcze w sześciu innych europejskich krajach; platforma generuje około 1% PKB, a dzięki skali serwisu zatrudnia prawie 1% całej siły roboczej w kraju.

To tylko niektóre z innowacyjnych rozwiązań, które swój początek miały w Polsce. Liczba start-upów dynamicznie rośnie i zaskakuje rewolucyjnymi metodami ułatwiającymi codzienne życie (We Did it in Poland, b.d.).

3.3. Strategia rozwoju do 2030 roku

Podobnie jak w przypadku Holandii, celem Polski jest rozwój zgodny z celami Agendy 2030. Dodatkowo Polska do 2030 roku planuje zredukować emisję CO₂ o 61% i osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 roku (Widuto, 2024).

W odniesieniu do celu 8. Agendy 2030 (wzrost gospodarczy i godna praca) priorytetowymi zadaniami dla kraju są m.in. poszukiwanie nowych przewag konkurencyjnych opartych na zaawansowanych technologicznie produktach, ich jakości i innowacyjności. Planowane jest zwiększenie wskaźnika zatrudnienia oraz wdrożenie prawnych ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej i w dostępie do instrumentów finansowania. W związku z realizacją celu zostało podjętych wiele działań, jak np. promocja zatrudnienia osób w wieku 50+ i stymulowanie działalności rozwojowej firm.

Równie istotny jest cel 9., mówiący o innowacyjności, przemyśle i infrastrukturze. Działaniami, jakie kraj podejmuje w jego obrębie, są: czynności związane m.in. z funkcjonowaniem obecnych i wprowadzeniem nowych ulg podatkowych dla innowacyjnych przedsiębiorstw, wzmocnienie krajowego ekosystemu innowacji, działania związane ze wsparciem innowacyjnych branż charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym w kraju – tzw. krajowych inteligentnych specjalizacji (Ministerstwo Rozwoju i Technologii, 2023).

Oprócz wdrażania w życie celów Agendy 2030 Polska realizuje Krajowy Plan Odbudowy. Jest to kompleksowy program wsparcia i wzmocnienia polskiej gospodarki, finansowany z funduszy unijnych. Dzięki niemu podpisano 35 umów na modernizację badawczej infrastruktury i planowane jest zatrudnienie ponad 600 naukowców. Również dzięki KPO około 3000 osób uzyskało certyfikaty potwierdzające zdobyte kwalifikacje i umiejętności, które pomogły im otrzymać pracę. Do tej pory program wsparł 1525 MŚP i mikroprzedsiębiorstw, a planowana jest pomoc dla ponad 24 tys. firm (KPO, 2025).

Polska dobrze radzi sobie z realizacją celów Agendy 2030 oraz KPO. Główną przeszkodą dla kraju jest wojna w Ukrainie. Konflikt zbrojny spowodował zwiększenie liczby osób przebywających w kraju oraz przeznaczanie części budżetu na wsparcie sąsiada i przygotowania na wypadek wojny.

4. Podsumowanie

Zestawienie uwarunkowań historycznych, struktury gospodarki i kierunków rozwoju Polski i Holandii pozwala wskazać kluczowe czynniki różnicujące poziom ich rozwoju społeczno-gospodarczego. Analiza ukazuje, że choć oba kraje posiadają podobne fundamenty gospodarcze, ich drogi rozwoju, wynikające z odmienności politycznej i społecznej, poprowadziły do wyraźnych różnic w zakresie dynamiki wzrostu gospodarczego, struktury zatrudnienia oraz innowacyjności.

Do czynników historycznych wpływających na obecny poziom rozwoju Holandii należy zaliczyć doświadczenie kolonializmu i odkrycie złóż gazu ziemnego. Wzmocniły one pozycję kraju na arenie międzynarodowej. W przypadku Polski były to zabory oraz transformacja ustrojowa z 1989 roku. Umożliwiła ona przejście do gospodarki rynkowej, ale wymagała wieloletnich reform. Istotnym aspektem rozwoju

państw są ich mocne strony. Holandia jest światowym liderem w dziedzinie innowacji. Przeznacza dużą część budżetu na inwestycje w instytuty badawcze i rozwój nowoczesnych technologii. Polska, mimo dobrze wykwalifikowanej kadry z sektora IT, nie poświęca aż tyle środków na rozwój w tych dziedzinach. Jednym z powodów tego jest obecna sytuacja geopolityczna na świecie. Kraj bezpośrednio graniczy z Ukrainą, w której toczy się konflikt zbrojny. Sprawia to, że jest zmuszony wydawać większą część budżetu na zapewnianie bezpieczeństwa i obronę wschodniej flanki NATO niż Niderlandy, położone znacznie dalej. Polska mogłaby czerpać inspirację z rozwiązań wdrażanych przez Holandię w dziedzinie zrównoważonego rozwoju. Oba kraje działają według celów ustalonych w Agendzie 2030, jednak Holandia szybciej osiąga w nich postępy. Dzieje się tak dzięki zachętom oferowanym przez państwo zarówno mieszkańcom, jak i firmom.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można wywnioskować, że Polska powinna skupić swoje wysiłki na modernizacji infrastruktury, na inwestycjach w technologie oraz rozwijaniu sektora usług. Natomiast Holandia staje przed wyzwaniem dalszego dostosowywania swojej gospodarki do zmieniających się warunków demograficznych oraz globalnych wyzwań związanych z ochroną środowiska i transformacją energetyczną.

Literatura

- Anadolu Agency. (2019). *Dutch Natural Gas Revenues Almost €417 Billion*. Institute of Energy For South-East Europe. <https://www.iene.eu/dutch-natural-gas-revenues-almost-417-billion-p5070.html>
- Blisko Polski. (b.d.). *Historia Polski w pigułce*. Pobrano 2 maja 2025 z <https://bliskopolski.pl/historia-polski/w-pigulce/>
- Business Insider Polska. (b.d.). *Polska jest interesującym krajem dla inwestorów zagranicznych*. Pobrano 30 kwietnia 2025 z <https://businessinsider.com.pl/biznes/polska-jest-interesujacym-krajem-dla-inwestorow-zagranicznych/lgrytdm>
- de Vette, N., i Dirks, M. (2024). *Financial Stability Report: Autumn 2024*. De Nederlandsche Bank N.V. Pobrano 4 maja 2025 z <https://www.dnb.nl/media/ia1bb1bm/ofs-najaar-2024-uk.pdf>
- Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej Ministerstwo Rozwoju i Technologii. (2022). *KRÓLESTWO NIDERLANDÓW. Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską*. Pobrano 5 maja 2025 z <https://www.gov.pl/attachment/5fd4426d-a743-40a6-b9c0-ad7b14e14b91>
- Dutta, S., Lanvin, B., Rivera León, L., i Wunsch-Vincent, S. (2024). *Global Innovation Index 2024: Innovation in the Face of Uncertainty*. World Intellectual Property Organization. <https://doi.org/10.34667/TIND.50062>
- Główny Urząd Statystyczny. (b.d.). *Podstawowe dane*. Pobrano 7 maja 2025 z <https://stat.gov.pl/podstawowe-dane/>
- Gola, M. (b.d.). *Transformacja Gospodarcza w Polsce i Czechach w latach 1989-1998 w perspektywie członkostwa w Unii Europejskiej. Plan Balcerowicza i sytuacja makroekonomiczna Polski w okresie przejściowym w latach 1989-1991*. Exporter.pl. Pobrano 1 maja 2025 z <http://www.exporter.pl/zarzadzanie/ue/1po89.html>

- Klimaataakkoord. (2019, 28 czerwca). *National Climate agreement — The Netherlands*. Pobrano 29 kwietnia 2025 z <https://www.klimaataakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/national-climate-agreement-the-netherlands>
- High-level political forum. (b.d.). *Voluntary National Review 2022, Netherlands. United Nations*. Pobrano 6 maja 2025 z <https://hlpf.un.org/countries/netherlands/voluntary-national-review-2022>
- Heineken (b.d.). Historia Heinekena. Pobrano 5 maja 2025 z <https://www.heineken.com/pl/pl/historia>
- Reach. (1993). *Holland - Polska: przewodnik dla przedsiębiorcy: wszystko o współpracy z Holendrami*. <https://katalog.ue.wroc.pl/161800116623/ksiazka/holland-polska?bibFilter=16>
- Ignatiev, P. i Tsyra, I. (2022). What is behind the Stunning Economic Success of the Netherlands? The Dutch Economic Miracle: A Strategic Perspective. *International Journal of Social Sciences and Economic Review* 4(4) 10-20. <https://doi.org/10.36923/ijsser.v4i4.156>
- International Trade Portal. (b.d.). *The Economic Context of the Netherlands*. Pobrano 3 maja 2025 z <https://www.lloydsbanktrade.com/en/market-potential/netherlands/economical-context>
- Kolasa, M. (2021, 21 czerwiec). *Raport specjalny - Usługi w gospodarce i handlu zagranicznym Polski*. Polski Fundusz Rozwoju. Pobrano 30 lipca 2025 z <https://pfr.pl/arttykul/raport-specjalny-uslugi-w-gospodarce-i-handlu-zagranicznym-polski>
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO). (2025). *Efekty realizacji Krajowego Planu Odbudowy – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej*. Pobrano 30 kwietnia 2025 z <https://www.kpo.gov.pl/strony/o-kpo/efekty-realizacji-krajowego-planu-odbudowy/>
- Milian, M. (2021, 16 kwietnia). *Rajskie wakacje na wyspie – Karaiby Holenderskie*. Travel Talks by Esky. Pobrano 3 maja 2025 z <https://traveltalks.esky.pl/inspiracje/rajskie-wakacje-na-wyspie-karaiby-holenderskie>
- Ministerstwo Rozwoju i Technologii. (2023). *Realizacja celów zrównoważonego rozwoju w Polsce. Raport 2023*. Pobrano 29 kwietnia 2025 z <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/monitoring-realizacji-agendy-2030>
- Philips. (b.d.). *More than a Century of Innovation and Entrepreneurship. Our History*. Pobrano 1 maja 2025 z <https://www.philips.com/a-w/about/our-history.html>
- Polska Agencja Inwestycji i Handlu. (b.d.). *Wybierz Polskę. Atrakcyjność inwestycyjna Polski*. Pobrano 2 maja 2025 z https://www.paih.gov.pl/dlaczego_polska/wybierz_polske/
- Priorytety SDGs dla Polski. (b.d.). Pobrano 3 maja 2025 z <https://sdg.gov.pl/>
- Rathenau Instituut. (2024). *R&D investments in International Perspective*. Pobrano 3 maja 2025 z <https://www.rathenau.nl/en/science-figures/investments/international-perspective-rd-investments/rd-investments-international>
- Research & Development. (b.d.). *NFIA. The Netherlands: One of the Top Countries for Research and Development*. Pobrano 7 maja 2025 z <https://investinholland.com/doing-business-here/business-operations/research-and-development/>
- Reuters. (2023, 23 czerwca). *Netherlands to end Groningen gas production by Oct 1*. Pobrano 6 maja 2025 z <https://www.reuters.com/business/energy/netherlands-end-groningen-gas-production-by-oct-1-2023-06-23/>
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) (2025). *ISDE: Subsidie voor verduurzaming van uw woning*. (2025, 2 stycznia). RVO.nl. Pobrano 13 maja 2025 z <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren>
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). (2024, grudzień 27). *Subsidieregeling elektrische personenauto's particulieren(Sepp)*. Pobrano 13 maja 2025, z <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sepp>
- Smartstart. (2023, sierpień 28). *Co to jest choroba holenderska w ekonomii i jej wpływ – wyjaśnienie i analiza*. Pobrano 11 maja 2025 z <https://smartstart.pl/co-to-jest-choroba-holenderska-w-ekonomii-i-jej-wplyw-wyjasnienie-i-analiza/>

- Trade.gov.pl. *Holandia – Wielki kraj 1/8 wielkości Polski – Gospodarka*. (2024). Pobrano 6 maja 2025 z <https://www.trade.gov.pl/aktualnosci/holandia-wielki-kraj-1-8-wielkosci-polski-gospodarka/>
- Tradingeconomics. (b.d.) *Wskaźniki ekonomiczne*. Pobrano 29 kwietnia 2025 z <https://pl.tradingeconomics.com/>
- Unia Europejska. (b.d.). *Najważniejsze osiągnięcia Unii Europejskiej i korzyści z członkostwa w UE*. Pobrano 29 kwietnia 2025 z https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/achievements_pl
- Waredock. (2025). *Logistics market in the Netherlands 2025*. Pobrano 2 maja 2025 z <https://www.waredock.com/magazine/logistics-market-in-the-netherlands/>
- We Did it in Poland. (b.d.) Pobrano 3 maja 2025 z <https://wediditinpoland.eu/>
- Widuto, A. (2024). *Poland's Climate Action Strategy*. EPRS. European Parliamentary Research Service. Pobrano 29 kwietnia 2025 z [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/767168/EPRS_BRI\(2024\)767168_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/767168/EPRS_BRI(2024)767168_EN.pdf)
- World Economic Outlook Database (2025, 22 kwietnia). IMF. Pobrano 13 maja 2025 z <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2025/april>
- Worldostats. MFK. (2024, 21 października). *Exports by Country in 2025 – Global Trade Powerhouses Ranked*. Pobrano 30 kwietnia 2025 z <https://worldostats.com/country-stats/exports-by-country/>
- Worldostats. (2025). *Netherlands*. Pobrano 9 maja 2025 z <https://worldostats.com/countries/netherlands/>

The Netherlands and Poland: a Comparison of Economic Development and Directions of Modernization

Abstract: The aim of the article is to identify and assess the factors influencing the different levels of economic development of Poland and the Netherlands and to indicate possible areas in which Poland could draw from the experience of the Dutch development model. The analysis takes into account historical, social, economic and political data. It shows that the Netherlands has achieved its high level of development thanks to, among others, its colonial past, openness to foreign trade and the discovery and exploitation of natural gas deposits. Poland, on the other hand, despite a later start caused by the communist period, is dynamically catching up, taking advantage of integration with the EU, foreign investments and infrastructure development. The conclusions resulting from the analysis indicate that Poland can draw from the experience of the Netherlands, especially in the field of sustainable development and innovation. It also shows the problems that the Dutch economy will have to deal with.

Keywords: natural resources, geographical location, digital infrastructure, sustainable development, Innovation